

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KOZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 2 frt 60 kr.
Félévre 1 „ 30 „
Negyedévre 70 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Lipthay Béla báró.

A mult héten egy fenkölt gondolkozásu, független jellemü főur halt meg a magyar fővárosban: Lipthay Béla báró, a ki rajongott a szépért, jóért és igazért. Az elhunyt lelkes jó hazafi volt, a kit nem hiába áldott meg az Isten anyagi javakkal, mert a szegények, elhagyatotak fölsegélyezésére, talpraállítására fordította jövedelme fölöslegének legjava részét. Ö róla igazán el lehet mondani, hogy ugy adott mindig, hogy a mit a jótékony jobb kéz nyujtott, a bal sohasem tudta azt.

Báró Lipthay Béla ismert, népszerű, tiszteletben álló alakja volt a magyar fővárosnak; sokat is buzgókodott a székes-főváros javáért, különösen a művészeti mozgalmakban vitt vezérszerpet, legutóbb pedig a névmagyarosítás érdekében fejtett ki nagy tevékenységet. E mellett lelkes, jó gazda volt, a gazdák országos egyesületében mindig ott volt, ha életbevágó kérdések tárgyalásáról volt szó.

Az elhunyt életrajzi adatai a következők:

Lipthay Béla báró 1824-ben született Budapesten. Atyja Lipthay Frigyes báró cs. és kir. kamarás volt. Tanulmányait Temesvárott és Budapesten végezte. Ifju korában a katonai pályára lépett. Résztvett a szabadságharcban mint honvédhuzár-főhadnagy. Egyik csatában megsebesült a balkarja, mely azóta csonka volt. A világoosi fegyverletétel után visszavonult, de az alkotmányosság helyreállítása után ismét a közpályára lépett s egyike lett az első választott

képviselőnek. Mint ilyen a Deák-párt táborában foglalt helyet.

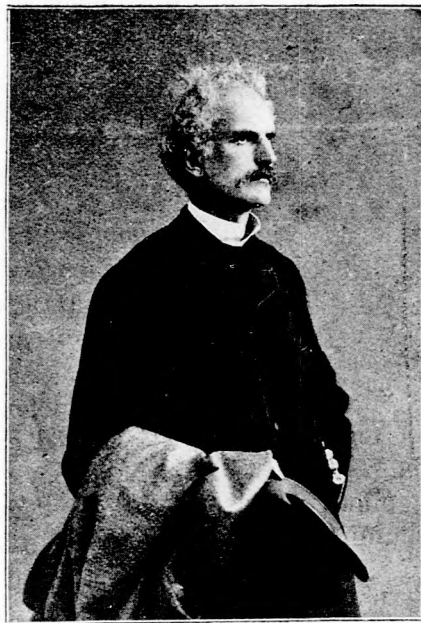
Wenckheim belügyminisztersége alatt Pest-megye főispánja is volt, de lemondott, mert a választásoknál nem akarta a megkivánt nyomást kifejteni.

1872-ben Jókai ellen lépett fel Budapesten, később torontálmegyei képviselő lett. A fuziónak nem volt barátja s ennek bekövetkeztével a Sennyey-párthoz csatlakozott s a jobboldali ellenzéknek pártelnöke lett. 1878-ban mint mérsékelt ellenzéki képviselőnek Jászberény adott mandátumot.

Az 1884—86-iki ülészakban nem vállalt mandátumot, hanem a főrendiház ellenzékében foglalt helyet. A keresztény-zsidó házasságról szóló vitában részt vett, a javaslatot elfogadta. 1884-ben a lovrini kerület választotta meg képviselőül. Legutóbb ismét a főrendiházban foglalta el helyét. Nagy szerepe volt a főváros bizottságában és számos bizottság tagja volt. Ö volt az elnöke a népszínházi

bizottságnak is. A művészi és társadalmi életben nagy tekintélye volt. A képzőművészeti társulat bizottsági tagja és az iparművészeti múzeum alelnöke, Torontálmegye virilistája, a legfelsőbb fegyelmi bíróság tagja volt. Egyik kedvencz eszméje volt a halotthamvasztás behozatala, melynek érdekében mozgalmat is indított.

Az ezredéves ünnepségek alkalmából a király a Lipót-rend középkeresztjével tüntette ki.

Lipthay Béla báró.

Szólásjog a törvényhozásban.

A képviselők tanácskozási jogát a parlamentben, továbbá a Ház elnökének s egyéb tiszteiseinek hatáskörét a házszabályok szabják meg. A házszabályok lehetnek olyanok, hogy a kormány befolyása alatt álló elnök a paragrafusok erejénél fogva megakadályozhatja a kisebbség meggyőzésének érvényesülését, még a szólás szabadság fegyveréből is csak annyit hagyhat az ellenzék kezében, a mennyi az uralkodó pártra nézve nem veszélyes. Lehetnek azután olyanok a házszabályok, hogy azok módot nyújtanak egy kis csoportnak a nagy alkotmányos többség munkálkodásának megakasztására is. A megkötöttség itt épp oly veszedelmes, mint a tulságos szabadság. Olyan házszabályok alkalmazása mellett érvényesülne valójában a népképviselő, a melyek sem jobbra, sem balra nem engednek meg visszaélést, de ennek az aranyos középutnak a megtalálása igen bajos.

A kormánykörök úgy találták, hogy az eddig érvényben volt házszabályok igen enyhék. Enyhék pedig azért, mert módot nyújtanak arra, hogy néhány elégedetlen képviselő obstrukciója a képviselőház komoly munkálkodását egyáltalán lehetlenné tegye. Szükségesnek tartották tehát szigorítani a házszabályokat, legalább annyira, hogy az obstrukció fegyverével túl ne élhessenek.

Mikor a Bánffy leverésével végződött parlamenti csata után békét kötöttek a pártok, a békeegyezménybe azt is bevették, hogy a házszabályokat módosítják. A módosítás a napokban már meg is történt. A módosítás tulajdonképpen szigorítás volt. A Ház elnökének hatalmához hozzátettek, a képviselők szabadságából elvettek. Az igaz, nem vettek el annyit, hogy meggyőzésüket bármikor és bármely tárgynál is szabadon ne nyilváníthassák. Csak az agyonbeszélésnek a lehetősége csonkult meg, de elvégre ez is csak jog volt, s különös ok nélkül nem látjuk szívesen a jognak semmiféle megcsonkítását, a szabadságnak semmiféle megkötését.

Az ellenzék mégis elfogadta a házszabályok szigorítását. Nem csak azért fogadta el, mert ez is benne volt a békemegállapodásban, hanem azért is, mert veszélyt magában a házszabályzat megszigorításában nem lát. A veszély akkor következik be, ha egy erőszakos kormány kerül uralomra és ez többségét nem alkotmányos uton hozza össze. Ebben az esetben igenis jogosultsága van annak, ha az ellenzék nem ismervén el az összetoborzott többséget alkotmányosnak, határozatában nem nyugszik meg, hanem ellene obstruál. Ebben az esetben az ellenzéket ellenőrző feladatának teljesítésében megkötni veszedelmes volna.

Am ha biztosítva van, hogy a parlament alkotmányos uton jön létre, akkor nincs szükség az obstrukció kivételes fegyverére, akkor a többség akaratának kell győznie. A fődolog tehát, hogy a választás tisztasága biztosítva legyen.

Miután az ellenzék régi óhaja beteljesült azzal, hogy meghozták a választási visszaélések szigorú büntetésére vonatkozó törvényt, remény van arra, hogy jövőben a parlament alkotmányosan és nem erőszakos uton alakul meg. És egy olyan parlamentben, a mely a törvény, jog és igazság tiszteletben tartása mellett alakul meg, csakugyan nincsen szükség az obstrukcióra.

Mi azt tartjuk kívánatos állapotnak, hogy a parlamenti többség akarata a nép, a nemzet igazi akaratát képviselje. S ha ez a tiszta választások segítségével bekövetkezik, akkor csak örülni fogunk annak, hogy az obstrukciót kiszorították a divatból.

Az ülészak berekesztése.

Az 1896 év november havában megnyitott országgyűlés második ülészakát a hó 16-án berekesztették. Kezdődött ez az ülészak 1898 január 18-án, tartott tehát mintegy 16 hónapig.

A magyar parlament történetében kevés olyan mozgalmas ülészak volt, mint az elmúlt. Óriási parlamenti vihar tört ki, a mely elsöpörte Bánffyt a 30 év óta megszokott erőszak rendszerével együtt. Bizonyára az ellenzék derék kitartásának nagy érdeme van abban, hogy a Bánffy politikája megbukott s a közéletben mélyen felforgatott rend, béke és törvény visszatért. Kiváló mozzanata azután az elmúlt 16 hónapnak, hogy Széll Kálmán vette át a kormány vezetését a törvény, jog és igazság jel-szavaival. Deák Ferencz eme tanítványának sikerült a nemzeti pártot bevonni a kormánypártba és rövid idejű miniszterelnöksége alatt alkotmányos és törvényes érületének máris igen sok bizonyítékát adta.

Ezek a politikai harezok és alakulások foglalták el a törvényhozást az ülészak java részén keresztül, érdemleges munkához csak az utolsó hónapokban: a béke helyreálltával láthatott. Aránylag rövid idő alatt szép munkát fejtett ki. *Letárgyalta az állami költségvetést*; elintézte a *kiegyezési provizóriumot* oly módon, hogy a kiegyezést 1903-ig meghosszabította; *letárgyalta a kuriai bíráskodásról* szóló törvényjavaslatot, mely a választások tisztaságát fogja őrizni és módosította a *házszabályokat*. Ezek voltak az elmúlt ülészak nagyobb munkái.

Igen aggodalmas kilátások között, viharos időben kezdte tanácskozásait ez az ülészak, de a viharok elmúltak, mert a törvény győzött s a levegő megtisztult. A törvénynek a győzelmét ünneplhetjük az ülészak végeztével s remény és bizalom támad bennünk egy jobb jövő bekövetkezése iránt, melyben ennek a nemzetnek a törvény teljesen fogja védeni jogait, jólétét, népét és függetlenségét.

Országgyűlés.

Mult héten az országgyűlésnek mindkét háza tartott ülést. A főrendiház a *kuriai bíráskodásról* szóló törvényjavaslatot intézte el, a képviselőház pedig a békeegyezmény utolsó kikötésének megfelelőleg *módosította a házszabályokat*. Május 16-ikán az országgyűlést — egy napra — berekesztették. Részletes tudósításunk alább következik.

A főrendiház ülése.

A főrendiházban e hó 10-ikén vívták meg a szószerk-szakasz esatáját. A főrendek rendkívüli számmal jelentek meg. Az egyházfejedelmek, világi magnások, klerikálisok és liberálisok éppen oly szokatlan számmal vonultak föl az ülésrerembe s a karzatot is éppen úgy megostromolta az előkelő hallgatóság, mintha élethalál-harezra készülődnek az egyház és állam.

Az ülésterem, mikor a fekete magyar ruhában megjelenő *Károlyi* Tibor gróf fölvonult az elnöki székre, az utolsó zugig megtelt. A püspöki kar, élén a két kardinálissal, *Vasary* hercegprimással és *Schlauch* püspökkel, teljes számmal jelen volt, kivéve a beteg *Schuster* váci és *Zalka* győri püspököt. A hercegprimáson, mint rendesen, most a földig érő bibor palást volt, ellenben a váradi püspöknek csak a hófehér haján piroslott bibor kapucezium. A padok elsejében ült *Samassa*, az egri, *Czászka*, a kalocsai és *Poszilovics* zágrábi érsek, mellettük és mögöttük a püspökök, lila kapuceziummal fejükön, egyik-másik lila palliummal vállán. De míg a katolikus főpapság ily tüntető módon jelent meg, velük szemben, a görög keleti egyházfők padjában a fiatal *Bogdanovics* budai szerb püspök egymagában ült. A jobboldalon most is jelen volt a régi egyházpolitikai ellenzék, *Zichy* Nándor és *Eszterházy* Miklós Mórincz gróffal. A baloldalt és a középet nagy tömegben foglalták el a kormányt támogató főrendek, a kinevezettek csaknem mind eljöttek, talán egyedül *Jókai* maradt el, a ki mostanában gyöngékedik. A zászlós urak közül is csak a legujabb s legérdekesebb: *Bánffy* Dezső báró hiányzott. Itt-ott kivált egy katonai uniformis; *Lobkovitz* herceg hadtestparanesnok, *Baresay*, a magyar testőrség tagja. A kormány teljes számmal jelen volt.

A *kuriai bíráskodásról* szóló törvényjavaslat gyorsan napirendre került és általános mozgás közt szólásra emelkedett a **hercegprimás**. Azzal kezdette, hogy a törvényjavaslatot általánosságban, a részletes tárgyalás alapjául elfogadja, de abban a, bár nagyon halvány reményben, hogy a sérelmes intézkedéseket kihagyják. Elfogadja azért, mert azt hiszi, hogy a törvény a közéletre üdvösen fog hatni. A kardinális beszéde az áhítatos esőnben a katolikus egyház vélt sérelmei miatt aggódókra csalhatatlan igazság gyanánt hat. Higgadtan, tanulmányokból merített érvekkel harezol a javaslatnak az egyháziakra vonat-

kozó rendelkezései ellen, de böles mérséklettel utat nyit az állam jogainak érvényesítése terén.

Alig pihenik ki a hallgatók a hatást, **Samassa** József, a nagytudományu egri érsek, áll föl. Beszéde böleseleti és államtudományi tételekkel telve, egy kiváló értekezés benyomását kelti s a liberálisok is ép oly érdeklődéssel hallgatják, mint a tulsó oldalon levők. Apróra bonezólja a javaslat ezéljait és több elitélni valót talál benne, mint a hercegprimás. De ugy ő, mint a hercegprimás, általánosságban elfogadja.

A két beszéd után a hölgyek karzatáról azok a nők, kik csupán a két főpapot akarták hallani, elégedetten távoztak el.

Szell Kálmán miniszterelnök sietett megfelelni a két előkelő szónoknak. A miniszterelnök leróttá az elismerés adóját az egyházfők szónoki művészetére iránt, melynek ő sem tudna ellentállani, ha érveik megfelelnek a megtámadott szakaszok jelentőségének és ezéljának. Hosszan és nem közönséges sikerrel bizonyította, hogy a javaslat semmiképpen sem kívánja az állam fensőbbtségét az egyház erkölcsi jogai fölé helyezni, hanem pusztán megakarja óvni a választások tisztaságát az illetéktelen visszaélésektől. A baloldal sűrű tetszéssel kísérte a miniszterelnök ama szavait, melyekkel a szószerk szabadságairól és korlátairól mondott és a tetszés folyton tovaharapózott a padok félkörében.

A miniszterelnök beszéde után jórészt ki is ürült a terem, mert az általános vita már nem vonzott. Nem is szólalt föl senki ellenzéki szellemben, csak a megtámadott szakaszok pártolói léptek sorompóba nagyobb számmal: *Ernuszt* Kelemen, *Gyürky* Ábrahám gróf, *Szapáry* Gyula gróf, *Solymossy* Odön báró és *Szabó* Jenő. Nagyobb érdeklődést *Szapáry* Gyula gróf keltett csak, a kinek több kifogása volt a szakaszok szövege ellen, de országos érdekből megnyugodott bennük.

Az általános vita végeztével a javaslatot általánosságban elfogadták. A vita a szószerk-szakasznál lobbant föl újra, melyek ellen **Schlauch** Lőrincz kardinális szónoki erejét és nyelve varázsát harezba vitte. Váradi püspöke a szakaszok következményének egyenesen azt látja, hogy a papság talán vissza fog vonulni a közélettől és a népet majd vezetni fogják — a szocziálisták.

Schlauch ellenében **Plósz** miniszter védelmezte a szakaszokat. Szólt még **Zichy** Nándor gróf érdekesen és elvtársaira való nagy hatással. *Zichy* Nándor gróf szolgálai megalázkodásnak mondotta azt, hogy a főrendiház hozzájáruljon olyasmihhez, a mit a képviselőház rája erőltet s a mit őt éppen nem kötelezi.

Majláth Gusztáv gróf, a fiatal erdélyi püspök egyenesen azt bizonyította, hogy a papnak kötelessége a szószerkre politikát vinni. A püspök szónok, előadása tüzzel teljes, okoskodásának menete merész és meglepő.

A vita ezzel kimerült és a főrendiház fél öt órakor, hadotfél órai tanácskozás után, melyet csak egy izben szakított meg rövid szünet, eljutott a szakaszok dolgában való szavazáshoz a minek az eredménye az volt, hogy a *kuriai biráskodásra vonatkozó törvényjavaslatot a főrendiház nagy többsége elfogadta.*

A képviselőház ülése.

Csöndesen, simán és gyorsan olyan dolgot végeztek e hó 15-én, a mely nevezetes mozzanat marad a képviselőház történetében: teljesítették a békeegyezménynek azt a föltételét, melynek annak idején legnehezebben adta beleegyezését az ellenzék, módosították a házszabályokat.

A javaslatnak *Horánszky* Nándor volt az előadója. Ő állott a béketárgyalás idején a revízió bölesőjénél, és ő lépett most az előadói székbe, hogy erős érvelésével, világos fejtegetésével azt elfogadásra ajánlja.

Horánszky Nándor: Miként a bizottság jelentésében is ki van emelve, a házszabályok módosításai kifolyását képezik azon megállapodásoknak, amelyek az országgyűlés pártjai között az u. n. béketárgyalások alkalmával létesítettek.

De ettől eltekintve is azon véleményben van, hogy a házszabályoknak megalkotása, átváltoztatása és módosítása a képviselőház feladatainak teendői közé tartozik, mert a házszabályokon nyugszik a képviselőház tanácskozásainak rendje és nyugalma és a házszabályok szolgálatják a biztosítékot arra, hogy a törvényhozás a maga működését és a maga feladatait akként teljesíthesse, a mint ezt az ország érdekei kívánják. A házszabályok a kisebbségnek oltalmat nyújtanak arra, hogy tevékenységét kifejttesse, a többségnek pedig biztosítékot arra, hogy törvényes akaratát érvényesíthesse. Eppen ezért mitsem tart kívánatosabbnak, mint azt, hogy a házszabályok minden módosítása, a mennyire csak lehetséges, a pártok beleegyezésével és belenyugvásával találkozzék.

Ismerteti ezután a módosításokat. Ezek a módosítások sem a Ház tanácskozásainak és szólásjogának szabadságát nem érintik, sem pedig a Ház határozatainak a maguk őszinteségében leendő meghozatalát nem hátráltatják, illetőleg ezekre hátrányosan nem hathatnak. Kéri a javaslatba hozott módosításokat általánosságban és részleteiben változatlanul elfogadni.

Kossuth Ferencz szerint a házszabályok módosítását pártközi egyezmény állapította meg, ezt tehát a függetlenségi párt, bár nem helyesli, nem fog igekezni megghusítani. Nem helyesli a párt a tervezett módosításokat, mert a többség hatalmának bármily nagyobbítása és a kisebbség ellentállási erejének bármilyen csökkentése, ellenkezik a szabadság és parlamentarizmus egységes elveivel és a speciális magyar viszonyok közt az ország érdekével. Emlékezhetünk, hogy minden érveléssel szemben Bánffy a háta mögött ülő többségre mutatott és azzal

felelt, hogy így lesz, mert így akarom. Öngyilkossági kísérletet követünk el, ha kisebbitjük a nemzet ellentállási képességét. Ebből kiindulva, a függetlenségi párt nem helyesli a módosítást, ahhoz nem járul, de a pártközi békekötés értelmében csakis tiltakozásra szoritkozik.

Madarász József azt kérdezte, rossz volt-e eddig a házszabály? jó volt-e az a gonosz helyzet, amelyet a házszabályokkal meg lehetett változtatni? Mire való tehát a módosítás? Arra, hogy egy gonosz kormánynak alkalmat adhassanak arra, hogy alkotmányunk elrablásával, gazdaságilag és közjogiilag örökre hozzákapcsoljanak ahhoz a tetemhez, a melyhez a mohácsi vész után rossz orvosunk hozzáláncolt. Indítványt nyújtott be, hogy a módosításokat csak a mostani országgyűlés végén vegyék tárgyalás alá.

Horánszky Nándor előadó válaszol az elhangzott két ellenzéki beszédre, kiváltkép azt hangoztatván, hogy az egyezmény megbontása volna e módosítások félretétele. Konstatálta, hogy a törvénybe ütköznék Madarász indítványa, hogy csak az országgyűlés végén tárgyalható a házszabályok módosítása. A törvény ugyanis egyenesen az ülészak végét tüzi ki az ily módosítások tárgyalására. Kifejtette még, hogy **Kossuth** Ferencz aggodalmai, e módosításoknak a parlamenti szabadsággal való vonatkozásban, tulsötétek.

Ezután a Ház mellözte Madarász József indítványát s általánosságban elfogadta a jelentést. Az **Ugron**-párt is elfogadta.

Az ülészak berekesztése.

E hó 16-ikán berekesztették az országgyűlés ülészakát a szokásos formások között. Mikor az ülést *Perczel* elnök megnyitotta, *Szöll* miniszterelnök felállt és szólt:

— Van szerencsém bemutatni az ülészak bezárására vonatkozó legkegyelmesebb királyi kéziratot. Kérem azt kihirdetni s a főrendiháznak is kihirdetés végett megküldeni.

A terembiztos felvitte a pecsétes királyi levelet az elnöknek, ki felbontotta, mire aztán *Molnár* Antal jegyző csengő hangon olvasta fel:

Mi, **Elő** Ferencz József, Isten kegyelméből Ausztriai Császár, Csehország Királya stb. és Magyarország apostoli Királya,

Hü Magyarországunk és Társországi Zászlósainak, egyházi és világi Főrendeinek és Képviselőinek, kik az Általunk 1896. évi november hó 23-ára Budapest fő- és székvárosunkba összehívott országgyűlésen egybegyűlvék, királyi üdvözlötünket!

Kedvelt Híveink! Midőn magyar minisztériumunk előterjesztésére az Általunk 1896. évi november hó 26-án megnyitott országgyűlés második ülészakát ezennel berekesztjük, egyzersmind a harmadik ülészakot folyó év május hava tizenhetedik napjára összehívottunk nyilvánítjuk.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Budapesten, ezernyolczszázkilenczvenkilenczedik évi május hó tizenötödikén.

Ferencz József s. k.

Szöll Kálmán s. k.

A királyi leirat felolvasása után az elnök köszönetet mondott a képviselőknél támogatásáért, mire a képviselők éljenzés közben szétoszlottak.

Szövetkezetek kongresszusa

A hazai hitelszövetkezetek központi köteleke alá tartozó községi hitelszövetkezetek a múlt héten tartották rendes évi összejövetelüket, vagy mint nevezni szokás, kongresszusukat, Pest vármegye székházának dísztermében, gróf *Károlyi* Sándornak, a hazai hitelszövetkezetek apostolának elnöklete alatt.

A szövetkezetek ez idei kongresszusa e nemben az utolsó volt, mert a hitelszövetkezetek elhatározták, hogy egybeolvadnak az 1898 évi XXIII. törvény-czikk értelmében alakult országos központi hitelszövetkezettel, a mely csatlakozásra hívta fel őket.

Helyén való is ez a csatlakozás. Mert azoknak a lelkes kitarató hazafiaknak, kik ősz vezérükkel *Károlyi* Sándorral élükön másfél évtizeddel ezelőtt megkezdték a nagy munkát s az első szövetkezeteket alakították hazánkban, kezdettől fogva az volt a nézetük, hogy a szövetkezeti mozgalom vezetése és támogatása első sorban állami kötelesség. De mert a kormányzat és törvényhozás 15 esztendeig nem osztotta ezt a felfogást és ridegen elzárkózott az elől, hogy a kisemberek tömörülését, gyámoltsa, segélyje, — a fentemlített hazafias kis tábor maga vette kezébe a községi szövetkezetek ügyeit és vitte azokat önzetlenül, fizetés nélkül, hazafiságból, azt tartván szem előtt, hogy a népek erejében rejlik az ország ereje is. Az a másfél évtizedes nagy munka, a melyet *Károlyi* Sándor gróf és társai végeztek, nem szorul dicséretre, elismerésre; dicséri a munka a maga emberét. Az a félezer falusi szövetkezet, melynek áldásos gyümölcse virágzó falvak, megelégedéstől és jólétnek örvendő lakosságának szívéből kiáradó hálaiban nyilatkozik meg a vezetők iránt: szép babér a munkát végezőknek, a kik immár kivívták azt, hogy a kormányzat és törvényhozás is leszállott a kisemberhez és annak szövetkezeteihez, törvényt alkotott részükre. A hitelszövetkezetek ezental az állam pártfogása, segítő szárnyai alá kerülnek.

A múlt heti kongresszuson gróf *Károlyi* Sándor elnök megnyitójában hangsúlyozta, hogy az összetartandóság érzete a szövetkezetek körében örvendetes fejlődést vett. Hogy a vezetés egységes legyen, az elnökség elkészítette a tervezetet a Magyar Szövetkezetek Szövetsége megalakítására. De szükséges, hogy a vidéken is szervezzenek központokat s ezeknek a tervezetét tárgyalta és fogadta el a kongresszus.

Bernát István titkár a múlt évi szövetkezeti működésről szóló jelentésében kiterjeszkedett arra, hogy 1898-ban hazánkban 271 új szövetkezet létesült, ezek közül 182 hitel-, 73 fogyasztási, 12 tejszövetkezet, 4 pedig termelésre alakult. A Hangya nevű szövetkezet biztatóan fejlődik. Végül a Hazai Szövetkezetek Központi Hitelintézetének közgyűlésén megválasztandó igazgatósági tagokul jelölték gróf *Károlyi* Sándort, *György* Endrét és *Förster* Aurélt; a Pesti Hazai Élő Takarékpénztár pedig bejelentette, hogy a maga részéről *Ugron* Gábort és *Szerb* Györgyöt jelölte.

Jégbiztosítás.

Mult számunkban sajnálatunknak adtunk kifejezést a fölött, hogy az országos Kölesönös Biztosító Szövetkezet nem fogad el erre az évre tüzbiztosításokat. Most már a szövetkezett biztosító társaságok azt tehetik, a mi nekik tetszik, mert nincs a ki versenyt támasztana velük.

Örömmel értesülünk arról, hogy a kölesönös bizt. szövetkezet a gazdák támogatása folytán a jégbiztosítást — amiről erre az évre letett — a jövő évre ismét felveheti. Természetesen, a tüzbiztosítási üzletet a szövetkezet folytatja ebben az évben is, csupán a jégbiztosítással volt kénytelen egy időre felhagyni, a kezdetben szenvedett nagy veszteségek miatt. Ha szélesebb alapon sikerül szervezkednie, akkor a jövőben a jégbiztosításnál sem fog olyan kockázattal dolgozni, mint eddig dolgozott.

A gazdák egy másik tüz- és jégbiztosító szövetkezetet is alapítanak a jövő évre s akkor majd annál nagyobb sikerrel vehetik fel a harcot a gazdák zsebében nyereszkesítő biztosító intézetekkel szemben.

Olvasóinkhoz!

Abban a küzdelemben, melyet a „*Független Ujság*“ hasábjain a magyar nemzeti érdekek érvényesítésére és a magyar föld birtokosai és mivelői jólétének emelése érdekében lapunk megalapítása óta kifejtettünk, a napokban új erőhöz jutottunk, a mely egyszermind eddigi működésünk elismerésének egyik legszebb jelét képezi. Ugyanis az *Ugron* Gábor, *Bartha* Miklós és *Szederkényi* Nándor által alapított „*Népszövetség*“ című politikai és gazdasági hetilap beolvadt a „*Független Ujság*“-ba. Lapunk tehát a „*Népszövetség*“ olvasóival, a kik a jelen számtól a „*Független Ujság*“-ot fogják kapni, megerősödött és eszméinket ezental nemcsak még szélesebb körben fogjuk terjeszthetni, hanem az új munkatársakkal megsaporodva, hatályosabban is tehetjük ezt.

Nem szükséges, hogy ez alkalommal programot adjunk. Régi olvasóink ismerik, hiszszük, hogy új olvasóinknak a tetszését is teljes mértékben meg fogjuk nyerni, mert törekvéseink nemcsak hazafiasak és becsületesek, hanem első sorban arra irányulnak, hogy a magyar nemzet legerősebb törzsökét képező földbirtokos és földművelő néposztály érdekeit képviseljük és ezáltal a nemzeti megerősödés munkáját elősegítsük.

A „*Népszövetség*“-től lapunkhoz jutott új olvasóinkat szívből üdvözljük és kérjük, hogy a „*Független Ujság*“-ot támogassák azzal a lelkesedéssel, jó akarattal és kitartással, a melyben a „*Népszövetség*“-et részesítették, mert az új zászló, a mely alá szegődtek, csak külsőleg más, de ugyanazokat a törekvéseket, ugyanazokat a célokat jelképezi, mint a régi.

Új és régi olvasóink további szives támogatásával munkánkat kétszeres örömmel végezzük, mert látjuk, hogy önzetlen törekvéseinknek olvasóközönségünk megelégedése képezi legszebb jutalmát.

Budapest, 1899 május 19.

A „*Független Ujság*“ szerkesztősége.

MI UJSÁG?

Pünkösöd ünnepe. Pünkösödöt a róm. kath. egyház a hitben való megerősödés ünnepének avatta fel. A Megváltó elküldé a Szent Lelket tüzes nyelvek alakjában, hogy megerősítse Krisztus tanainak követőit hitükben és a Szentlélek tüzes nyelvek alakjában leszállt az apostolokra, a kik szétszórtak a világ minden akkor ismert részeiben és hirdették Krisztus igéit s az emberi jogokat és szabadságot magában foglaló Evangéliumot... Pünkösöd ünnepe nemcsak azért nevezetes, hogy a lélekben való megerősödést hozza el, de a természet diadalünnepe is. Virágban minden, májusvég teljes szinpompájával, gyönyöreivel, fölszendült vetéseivel, az istenáldás megerősödésének, erőre hajlásának beköszöntője is. Éppen ezért mondjuk piros Pünkösödnek, mert örömtől pirkadnak az emberi arczok, piroslik a pünkösdi rózsza, a mely kihajlik az utra... örül minden ezen a szép ünnepen, természet és ember egyaránt.

Erzsébet-émlék a Habsburgok sírboltjában. Ő felsége a király megengedte a magyar nőknek, hogy a Habsburgok sírboltjában Erzsébet királynénak emléket állítsanak. Az Erzsébet királyné-alap bizottsága Zala György szoborművészt bízta meg az emlék elkészítésével, a ki a mult szombaton mutatta be a királynak az emlék gipsz-tervezetét. Az emlék ünnepi fölállítása és leleplezése a jövő tavasszal lesz a kapuczinusok sírboltjában.

Elszakadás Rómától. Ausztriában még egyre terjed az a mozgalom, a melynek jelszava: *elszakadás Rómától*. Már eddig is sok katolikus ember hagyta el a vallását. Egy-egy községben 30—40 ember, sokhelyt százra megy azok száma kik protestáns hitre térnek át.

Mátyás király szülőháza. Kolozsvárott már jó ideje foglalkoztatja a polgárságot a város legnevezetesebb történeti emlékének. Mátyás király szülőházának jövő sorsa. Még néhány év előtt kaszárnyának használták az emléktáblával megjelölt házat, mely azonban olyan állapotba jutott, hogy a katonaság is kénytelen volt kiköltözni belőle. A nagy király szülőházával azóta senki sem törődött, míg aztán Kolozsvár törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy kitataroztatja a házat s átengedi az Erdélyi Kárpátegyesületnek néprajzi muzeuma számára. Ezt a határozatot, melyet a közgyűlés egyhangulag hozott, jóváhagyás végett fölterjesztették a belügyminisztériumhoz. Innen a minap érkezett vissza a válasz, mely meglepetést keltett. A miniszter nem hagyta jóvá a város határozatát. Első sorban a költséget sokalta s ennek fedezésére nem találta alkalmasnak a kijelölt pénz-alapot. Azonkívül pedig azt kívánja, hogy a város

jövedelmeztesse a házat s csak ha így elő tudja teremteni a költségeket, akkor gondoljon a kitatarozásra. Kolozsvár közgyűlése legközelebb tárgyalja a miniszter leiratát.

Az Albrecht-szobor leleplezése. Május 21-én pünkösöd vasárnapján leplezik le Bécsben Albrecht királyi herezeg szobrát. Nagy ünnepséggel fog végbemeni a leleplezés, melyen képviselve lesznek Európa összes uralkodói. A gyalogsági csapatok a leleplezéskor disztüzet adnak, a tüzérség pedig 72 ágyulövet tesz. Befejezésül a csapatok diszmenetben elvonulnak az Albrecht-téren.

Asszony az esküdtek előtt. Szegedről írják: Erdékes tárgyalása volt a szegedi esküdtszéknek. Almádi Mátyásné Retek Terézia adai illetőségű szociálista érzelmű asszony volt a vádlott, ki a hódmezővásárhelyi „Földmives” című szociálista ujságban az adai tisztí orvost, mert nem akarta gyermekeit ingyen gyógyítani, jól lehordta s fölszólította elvtársait, hogy meddig türik még az uri osztály féktelenedését? Az esküdtek izgatás vétségében mondták ki bünösnek az asszonyt s a törvényszék 8 napi államfogházra ítélte. Első női foglya lesz Retek Terézia e szerint a szegedi államfogháznak, ki a párbajhősökkel most egy kosztra kerül.

Letartóztatott ügyvéd. Szabadkán kinos feltűnést kelt dr. Kalmár Antal fiatal ügyvéd letartóztatása. A mult év szeptemberében egy petrovozellói parasztagazda megbízta Kalmárt, hogy birtokára 1200 forint kölcsönt eszközöljön ki. Kalmár, bár időközben az ügyvédi kamara egyes szabálytalanságok miatt fölfüggesztette, elvállalta a megbízatást s a parasztagazda aláírására nemrégiben tényleg föl is vette az 1200 forintot. Megbízója azonban hiába várta a pénzt, Kalmár különféle ürügyekkel s kifogásokkal utasította el. Végre a hitegetett ember megunt a dolgot, más ügyvédhez ment, a ki aztán a rövid utánjárás után tudtára adta, hogy Kalmár a pénzt már hónapokkal előbb fölvette. Erre a rászédett ember bünvádi följelentést tett Kalmár ellen csalás és sikkasztás miatt. Bogárom János vizsgálóbíró hallgatta ki Kalmárt, a ki kihallgatás során beismerte, hogy a pénzt fölvette és hogy azt a saját czéljaira fordította, a bíró a bünös embert letartóztatta.

Rákóczi hamvainak hazaszállítása. A Rákóczi Ferenc hamvainak hazaszállítására alakult bizottság levelet kapott dr. Vargha Dezső kőhidgyarmati plébánostól, a ki azt az eszmét veti föl, hogy ha a lazarista-rend oly szívósan ragaszkodik a Rákóczi hamvainak őrzéséhez, a szent ereklyéket helyezték el a dren budapesti templomában. A lazaristák ugyanis most telepednek le Budapesten és templomot is építenek. E templomban díszes kriptát lehetne építeni a nagy fejedelem számára. Ez ellen a rend párisi főnökségének sem lehetne kifogása. A lazarista-rendet Csabán József főherezeg telepítette le és a bizottság hazafias tervének támogatására közelebb föl fogja kérni a népszerű főherezeget.

Tűz. E hó 14-re virradóra Sándor Ferencz mikéféi lakos egyik melléképülete kigyulván, a pusztító elemnek 2 lakóháza és az említett melléképület lett áldozatává. Becslés még nem történt. A későn megjelent lakosság már csak a lerokadni készült háztetőket találta, de nem is dolgozhattak a víz hiánya miatt.

A sólymári rózsaleány-ünnep. Néhai Karácsonyi Guidó gróf néhai Rudolf trónörökös és Stefánia kir. hercegnő esküvője emlékére alapítványt tett, melynek évi kamataiért a főváros közelében levő három kis falu: Solymár, Vörösvár és Szent-Iván szép és erényes leányzói versenyeznek. Az idén egy sólymári leány nyerte a díjat: *Milbich Teréz*, a kinek lakodalmát a hét elején tartották meg Solymáron. Rózsaaanyának Baross Károlyné urnót kérték föl, a kit a falu határában lovas legények, fehér piké-ujas mellényben, nemzeti színű szalaggal fogadtak. A rózsaa-nász népmozsárlövészek kíséretében vonult az anyakönyvvezetőhöz, onnan a templomba, aztán a község házához, hol kiadták az erénydíjat, a mi a lakodalom és kelengye költségén kívül 550 frtot tett ki. Ezután az egész falu népe vidám lakodalomra, tánczra gyűlt össze.

Szomoru viszontlátás. Hirt adtunk annak idején lapunkban Debreczeny Lajos vasuti hivatalnok neje és gyermekei eltűnéséről, a ki még ez év január havában tűnt el két gyermekével együtt. A kétségbeesett férj és apa sokáig hiába kereste mindenfelé az eltűnteket. Végre április 9-én a Sajó hullámai egy kis holttestet vetettek ki a folyó partjára, melyben Debreczeny a ruháska foszlányairól Gizella nevű gyermekét ismerte föl. Ettől kezdve bizonyos volt, hogy a beteges asszony önként ment gyermekeivel a halálba, a mit addig is sejtettek. Most vasárnap, kifogták az asszony holttestét, május 8-án pedig a hét esztendő Erzsike holttestét is Alsó-Zsoleza mellett. Debreczeny és apósa, Imri János a tetemetek a fülbevalóról és a zsebkendőn levő monogramról ismerték föl. A szomoru eset áldozatait minap temették az egész lakosság óriási részvételével. A sir fölött Tóth Dániel esperes mondott megható bucsuztatót.

Budavár bevételének ünnepe. Az 1848/49 iki honvédegyletek országos központi bizottsága Budavár bevételének emléknapját gyászmisével s a honvédsirokhoz való kivonulással szokta megülni. Tekintettel azonban arra, hogy május 21-ike ez idén épp pünkösdre esik, az emléknap f. hó 19-én, pénteken volt. Dél előtt 10 órakor a krisztinavárosi templomban gyászmise volt; délután 4 órakor pedig kivonultak a honvédsirokhoz. Délután gyülekeztek a krisztinavárosi Horváth-kertben. Beszéltek: Nagy Pál és Feleky Miklós; Illyés Bálint orsz. képviselő pedig a saját ódáját szavalta el.

ELSŐRANGU HAZAI GYÁRTMÁNY.

Pontos cím:
**ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR**
részvénytársulat
BUDAPESTEN.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megítése előtt kérjük minden szakszavágó kérdéssel
bizalommal hozzánk fordulni.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉKKEL
és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecskaavágók Morzsolók

GAZDASÁGI DOLGOK.

Az istállótrágyáról.

Iria: *Korek Kálmán.*

I.

A trágyázásról általában.

Melyik gazda ne örvendene annak, a mikor a „jó év“ áldásait élvezve, összevetheti a „silány év“ szűkmarkuságával?!

Jó években nem kell az adófizetés terminusától és egyéb kiadásoktól tartani — még a koresmárosnak is jut egy kevés — mint mikor csak annyi, vagy nem sokkal több a termés, mint a mennyi a gazdaság körül az év háromnegyed részében elfogy, úgy, hogy a piacra nem is igen kerül eladni való.

Pedig hány gazda szerezhetné meg magának azt az örömet, hányan szabadulnának meg attól a lidérenyomástól, a mit a terminusok betartásának gondja okoz, hányan mehetnének gabonával megrakodtan a vásárra és hozhatnának telt erszényt övéiknek, ha azt, a mit már magukénak mondhattak, nem engedték volna ismét elkallódní; ha azt a kis költséget és kevés munkát nem sajnálták volna attól, a mi egyszeresen kér, de ezerszeresen ad; ha azt tennék, a mit tenni egy gondolkodó gazda sem mulaszt manapság már el: az istállótrágya gondos kezelését és felhasználását.

Ezzel az egyszerű dologgal a „jó évek“ számát nemesak szaporítjuk, hanem ugyszólván állandóvá tesszük, a minek természetesen a jólét és vagyonosodás a végeredménye.

*

Mint mindennek, a mi él, úgy a gazda által természeteni szokott növényeknek is táplálékra — élelmiszerre — van szükségük.

Az ember állattal és növényvel, a gazdasági állatok növényvel, a növények pedig azon anyagokkal táplálkoznak, a melyek részben a levegőben, de nagyobb részben a földben vannak felhalmozódva.

Ugyde, a mint az ember nem él nyers hussal és nyers — főzetlen — növényvel, hanem előbb főzés-sütés által ehető állapotba hozza, éppen így a növények sem vehetik magukba a talajban levő nyers tápanyagokat, hanem csak azokat, a melyek a víz és más erők által olyan állapotba hozattak, hogy a növény a vízzel együtt ezeket is magába szívhatja!

A víz és az említett erők az olyan talajt támadják meg a leghatásosabban, a mely nincs bevetve, hanem betakaratlanul áll. Az ilyen földet *fekete ugar*-nak nevezünk.

A fekete ugar minél inkább lesz bolygatva szán-

tás által, annál inkább van kitéve a fentemlített erők bontó hatásának, annál több tápanyag válik a növények által felvehetővé, annál nagyobb termésre számíthatunk. Igen ám, csak hogy a nagyobb terméssel ismét kivettük földünkől mindazt az elkészített tápanyagot, a mit az ugarolás által talajunk nyert s így a következő második-harmadik évi termésünk ismét csak gyenge lesz. Tehát *ugarolással talajunk vissza nem kapott semmit!*

A talajban megfogyott tápanyagok pótlására tehát az ugarolás nem való, mert pótlásról csak akkor lehet szólni, csak akkor gazdagítjuk tényleg földünket, csak akkor hozzuk azt hosszabb időre erőre, ha azon anyagokat, melyeket a termésekkel elvitünk, részben visszaadjuk: ha trágyázunk.

E szerint *terméseink állandó nagysága első sorban az alkalmazott trágyától van függővé téve.*

Mivel adjuk vissza a termőföldnek „erejét”, mivel kell trágyázni?

Ezen kérdésre igen könnyen adhat feleletet az, a ki figyelemmel olvasta az imént mondottakat. Röviden szólva: *mindazon anyaggal lehet trágyázni, a melylyel képesek vagyunk a növények által a földből kivett tápanyagokat pótolni.* Ilyen anyag első sorban az istállótrágya, másodsorban a műtrágyák, iszap, esonatok és sok más.

A műtrágyák — bármelyikét is veszszük — csak egy-két növényi tápszert tartalmaznak, míg ellenben az istállótrágya és a vizelet együttesen mindazon tápanyagokat tartalmazzák, a melyek növényeink táplálására okvetlenül szükségesek. Ha tehát „erőt” kell pótolni, mindenekelőtt az istállótrágyánkat fogjuk felhasználni s csak akkor, ha ez még nem volna elegendő, nyulunk a műtrágyákhoz.

A fejős tehenek okszerű tartása és ápolása.

A königsbergi egyetem gazdasági intézetének jelentéseiből közöljük az alábbi, a gyakorlati gazdát és tenyésztőt is érdeklő kísérleti eredményeket.

1. *Napjában hányszor etessük fejős tehenünket?* A kísérletekből kitűnt, hogy ha tisztán csak a tejtermelésre fektetjük a főszólyt, legezelszerűbb kétszer etetni, mert a háromszori etetés nem jár nagyobb tejhozammal és csak a munkát szaporítja. Ha azonban zsir- és husképződésről van szó, valószínű, hogy a háromszori etetés elősegíti az élősúly-gyarapodást. A tej-elválasztásra vonatkozólag annyiban érdekesek ezek a kísérletek, a mennyiben bebizonyítják, hogy a tej elválasztására nagyon fontos dolog a nyugalomadás s ez kétszeri etetésnél jobban biztosíthatik.

2. *A fejős tehenek itatásáról.* Legjobb az önítatók; a berendezés költségeit bőven kárpótolja az általa eredményezett tejtöbblet.

3. *A mozgás befolyása a tej-elválasztásra.* A mozgás szabad levegőn jótékony hatással van az állat egészségére, mint azt mindenki tudja, és mégis mennyit vétenek ellene. Hizlalásnál még van oka a folytonos istállóztatásnak és nyugalomnak, de növendékállatoknál és fejősöknél ez határozott hiba. A fejős teheneket sokszor azért istállóztatják még nyáron is,

mert attól tartanak, hogy a mozgás folytán kisebb lesz a tejhozam, a mi nagy állománynál tetemes kárral járna s ez okból a fejős teheneket, még azokat is, melyeket tenyésztésre használnak, egész éven át hagyják a sokszor nagyon is egészségtelen istállóban. Másrészt megint újabb időben kezdenek nagyobb szólyt fektetni a legeltetésre és még a nyári istállózásnál is lehetségessé teszik a szabadban való mozgást, pl. kifutóban.

A königsbergi kísérletek kimutatták, hogy a mérsékelt mozgás nemcsak hogy nem apasztja, hanem fokozza a tejhozamot, mert a tehenek nyolcz napon át naponta egy óráig mozogva a szabadban, 3⁶/₁₀-kal több tejet adtak, mint istállóva, még pedig különbség nélkül a tehen egyéniségére. A mozgás ezenkívül még azon nagy, pénzben és számokban ki nem fejezhető előnnyel jár, hogy az állat egészségesebb, edzettebb marad, ellenállása a betegségek iránt nagyobb lesz, a teje is ezért egészségesebb lesz; további előnye az is, hogy naponta alaposan kitisztíthatjuk az istállót.

4. *Hányszor fejjünk?* Hogy hányszor fejjünk, a fölött a nézetek eltérők. Mig pl. a legtöbb író a háromszori fejtést ajánlja, addig a legtöbb gazda a kétszeri fejtésnél marad, azt állítva, hogy háromszori fejtéssel elért tejtöbblet a vele járó munkatöbblet költségét nem fedezi, azért a legtöbb tejgazdaságban kétszer fejik a teheneket és csak a frissfejősöket vagy nagyon bőven tejelőket háromszor napjában.

A königsbergi kísérletek foglalkoztak ezen kérdés megoldásával is; kitűnt, hogy a háromszori fejtéssel járó tejtöbblet oly nagy, hogy annak értéke intenzív viszonyok közt jóval felülmúlja a fölmerülő munkatöbblet költségét; csak rossz viszonyok közt, hol a tej csak igen alacsony áron értékesíthető, lesz helyénvaló a kétszeri fejtés: reggel és este, de pontosan ugyanazon órák betartásával. Másrészt rájöttek arra is, hogy a bőven tejelő teheneket jobb négy-szer fejni, mert ha háromszor fejjük, az egyes fejések közti idő nagyon eltérő lesz.

A tej összetételére vonatkozólag a kísérletek kimutatták, hogy a többszori fejtés nem ad relative zsirosabb tejet, de ha egyenlőtlen időközökben fejjük, a rövidebb fejtési időköz zsirosabb tejet ad. A tehen nyugalomban zsirban szegényebb tejet ad, mintha mozog, vagy ha nyugtalanítja, pl. etetésnél vagy tisztogatásnál.

5. *A világosság befolyása a tejtermelésre.* Azzal már sokat kísérleteztek, hogy milyen befolyással van a világosság az állatok termelésére, de csak kis állatokkal kísérleteztek és az azokkal elért eredményeket vitték át nagyokra. Moleschott és Platen megfigyelései békákon és tengeri nyulakon azt eredményezték, hogy a világosság fokozottabb anyagcserével jár és ezen tételt minden további nélkül átvive a gyakorlatra, sokan azt ajánlották, hogy tenyésztés és igaz állatoknak építsünk lehetőleg világos, hízó és fejős állatoknak mentől sötétebb isállókat, mert az utóbbiakban nagyobb a nyugalom, kisebb az anyacsere, több a termelt hus és tej.

Königsbergben végzett kísérleteknél, mikor is az állatok egy ideig elsötétített istállóban tartattak, kitűnt ezen nézet helytelensége; nem csak, hogy több nem lett a tej, de két tehen élősúlyában megapadt; tán az utóbbi tünet a szokatlanságra vezethető vissza, de még így is egyéb okoknál fogva helytelen a sötét istálló; az ilyen istállónak szellőztetése, de másrészt tisztántartása, valamint az állatok ellenőrzése éppen a sötétség miatt meg van nehezítve. Világos istálló mindig egészségesebb, mint a sötét.

⇒ PÜNKÖSD NAPJÁN. ⇐

Itt vagy pünkösdi kasadása!
 Ki ne örülne tenéked?
 Együtt ünnepeinek mostan
 Az ember és a természet.
 A pünkösdi rózsák szirmán
 A szentlélek lángja lobog,
 Mert ma lettek ékesszóló
 Bölcsékké az apostolok.

Az egész világ pünkösdkor
 Téged ünnepel Szentlélek,
 A ki most is fényt derítesz,
 A tévutra tért elméknék.
 Oh tekints le mireánk is,
 E szegény magyar hazára,
 Hej, mert nagyon sűrű itten
 Még az elméknék homálya!

Piros pünkösdi kajnalával
 Szállj meg őket, oh, Szentlélek!
 Hadd legyen már vége egyszer
 A szomorú tévelygésnek.
 Hadd értsék meg, a ki itt él,
 Magyaroknak kell annak lenni!
 Boldogulást csak e korban,
 Csak minálunk fognak lenni.

Képiünkhöz.

A két gyáva. A kicsikének az édes szülője a krumplikapálással van elfoglalva, őt meg letette a szántóföldszéli gyepre, a hol eljászadozik ő kelme a selymes zöld fűből kikandikáló színes virágokkal. Ugy tépi, szaggatja őket, hogy szinte nézni is csupa gyönyörűség. Megzavarja azonban őt ebben a foglalatosságában a tapsifüles, a kinek kedvenc reggeliző tanyája a zöld gyep; épp most is idejött a nyuszi, hogy reggelijét elköltse. De mi történik? Idegen alakot lát az ő reggeliző tanyáján. A nyusziiban fölbred a kenyérrigység, két lábra áll, szőrét

fölborzolja, sörte bajszát idegesen rángatja, szeméit forgatja és egyéb, az enyémbhez hasonló gyöngye tollal le nem írható mozdulatokat végez. Szentül meg vagyok győződve, hogy retirálás lesz ennek a jelenetnek a vége, mert hiszen azér nyul a nyul, hogy — gyávaságát le ne küzdhesse. A kicsike azonban, a ki még soha ilyen csunya nagy bogarat nem látott világ életében — szint-azonkép halálra ijed; elbujna a fű között, de nem tud, — félve húzódik el a szörnyű állattól, kicsi szíve elszorul az ijedelemtől, — de az nem soká tart bizonynyal, mert azért nyul a nyul . . . Ezt a kedves jelenetet mutatja be tuloldali képiünk.

Hej pünkösdi lányok!

(Rajz az alföldi népeletről.)

Csurogi lányok összebeszéltek még aczato-láskor, hogy pünkösdre bemennek a városba piros pünkösdt köszönteni.

— Tengernyi pénzt szereztök ott lelkeim! — mondogatta nekik aczato-lásközben nem egyszer a Módos Biténé, a ki a városból került ki a esomorkányi pusztára béresnének.

— Mikor leánykoromban összeszedtük magunkat s így pünkösdkor s elmentük a nagy, uri házakhoz pünkösdt köszönteni, marokkal kerestük a pénzt, kötényünk telve lett finom fehér kalácsesal, omlós volt ám az lelkeim, akár csak a zsirban süített pogácsa; azután még milyen édes? — a esomorkányi Galafity boltos minden ezukorja timsó se lehet mellette. No meg azok a ruhák, kendők, szalagok, amelyeket a kapott pénzen vásároltunk odabenn Szegeden a „kék-esillag“-ban. Világéletemben soha se lesz többet annyi szép új ruhám! Csak keressetek magatokhoz negyediket menyasszonynak, aztán menjetek s majd meglássátok, hogy színigazság mind a mit mondtam.

Nos, hát a három Csurogi lány keresett és talált is negyediket menyasszonynak: a Balog csász lányát Ágnes. Ép hozzájuk illett az izmos, erős, tömzsi barna lányok közé Ágnes az ő kenderszin hajával, két kökényszemével. Igazánda menyasszonynak való volt a Csurogi lányok közé Ágnes, vékony, mint a nádszál, a dereka karesu, mint azok selymös dereku nyárfák, melyeket tavaly ültetett ki az urasági kertész a marosi utra... — Szorgalmasan tanulgatták a verseket:

„Hej pünkösdi rózsá,
Kihajlott az utra,
Sződje fel menyasszony,
Kösse koszoruba...“

Eleinte nehezen ment biz ez. Elmondták kétszer, háromszor is, mert az urak előtt könnyen megzavarodhatik az emberfia!

Nagyon szép lesz! már minthogy a vers, no meg a haszon is. Aztán eltervelgettek, hogy mit vesznek a kapott pénzből. Fejrevaló kendőket, hogy aratáskor ne süssön a nap a szemükbe és ne égesse fel az arezukat; — kötényeket ünneplőre. A legkisebb Csurogi lány fülbevalót, Ágnes meg sarkos papuesot vesz és kék szalagot kenderszin hajába.

Alig várták a piros pünkösdi napját.

A szent nap reggelén, napfelkelte után már ott állottak a tisztelendő ablaka alatt, szépen felöltözve, felvirágozva. A tisztelendő az első, ha neki nem tetszik az ének, akkor nem kapnak czédulát, a nélkül pedig a másik határban sem szabad pünkösdelni.

Halk, tiszta, csengő hangjuk megrezgett a friss üde orgonaillatos reggeli levegőben, amint rákezdtek:

— A pü-ünkösdnék je-lős napja!... Áhitattal énekelték el az ismert ünnepi éneket.

— Jól van gyermekeim! helyesen van! — szólt ki a tisztelendő.

— Czédulát akarnátok ugy-e? Kaptok lelkeim, jó kis lányok vagytok, templomba járók, egyitek se esapodár, vagy czéda. Aztán alkonyatra haza kell ám érni!

Szóval megkapták a czédulát, lehet pünkösdt köszönteniök még a hetedik határban is.

Elindultak a lányok, a czédulának Ágnes viselte gondját, őt illette ez meg, a menyasszonyt. Elő ment a legkisebb Csurogi lány Ágnessel, utánuk a két nagyobb leány. Az uton elénekelték háromszor is a verseket, hogy fel ne akadjanak annak idején. Mikor meg belefáradtak az éneklésbe, előhozakodtak a kendőkkel, melyeket valahol a városban fognak vásárolni a pünkösdlés után. Ugy hajtják majd be a szélét a kendőnek, mint az ispánténsasszony szokta. Szent Isten! hogy fog ezért majd haragudni az ispánkoecsis felesége...

Jól fent járt már a nap az égen, mire a negyedik határt elérték. Megpihentek az országutmenti fák árnyában, a városi tornyok már ide látszottak, fél óra múlva már a révnél lesznek.

Pihenés közben kérdezte aztán a legnagyobb Csurogi leány, hogy kinél van a czédula.

Ágnes odadta Julisnak, keresik ennél, nincs, elveszett, kiejtette valamelyikök a kendője esüskéből.

Összekutatták ruháikat, a közeli bokrokat, keresték a füben, nem találták sehol; elveszett.

Visszamentek az országuton, a merre jöttek, keresték mindenütt, minden eserjét, semlyéket felkutatott érte. A czédula nincs sehol, elveszett.

Elveszett, el!

Hej, a nélkül nem lehet pünkösdelni. — Oda vannak a kendők, szalagok és fülbevalók.

Veersernyére harangoztak Csomorkányon, mire a pusztára értek — busan, szomoruan. — Zala Imre a számadó bojtárja kikiáltott rájuk a füzesből:

— Hej, pünkösdi lányok, hol a czédulátok?

— Elveszett biz az! Nem találtad meg?

— Éppen most gyujtottam rá vele a pipámra! felelt nevetve a nótás Zala gyerek.

Hegedüs András.

APÁK BÜNE.

— REGÉNY. —

(Folytatás.)

Írta: **Buday Barna.**

(21)

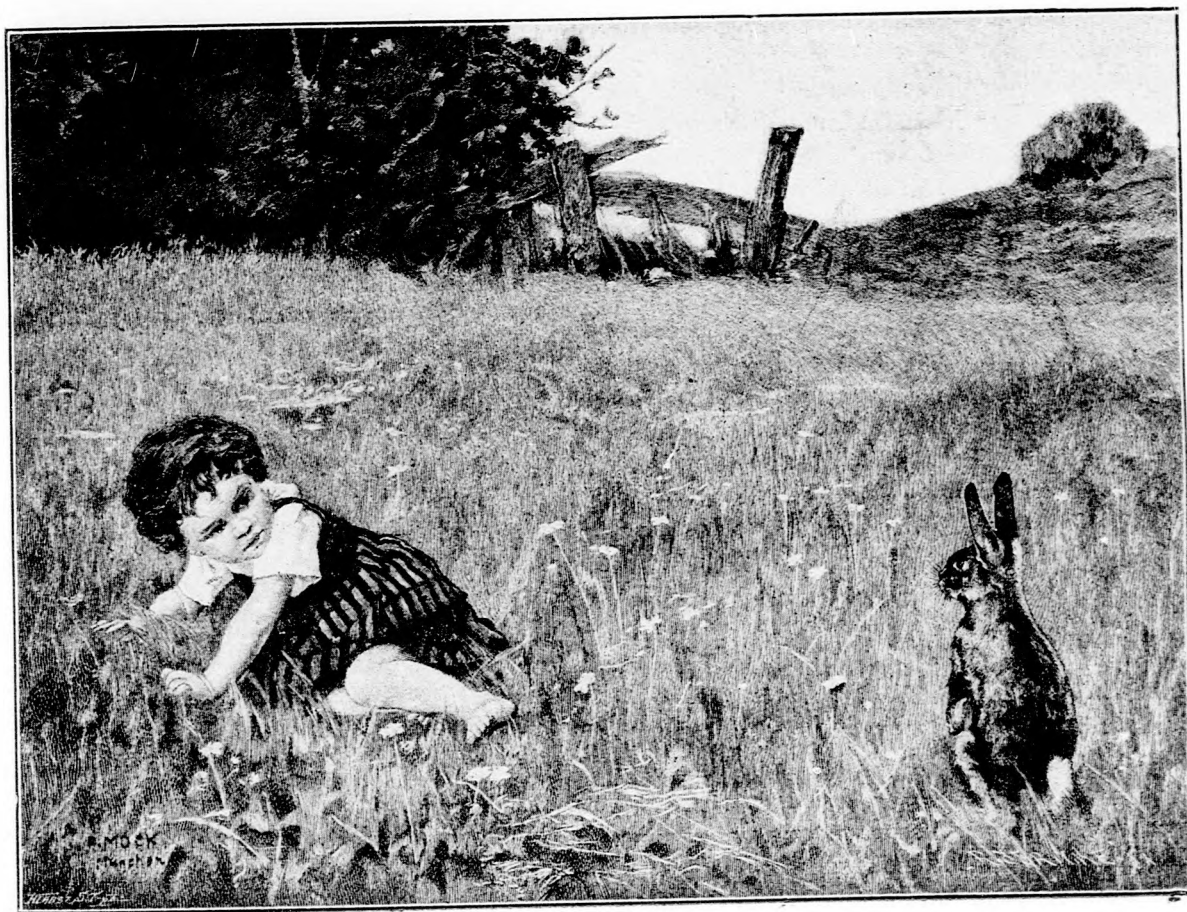
Sötét volt már odakint, nedves, ködös őszi este.

Elemér egyenesen a találkozásra kijelölt helyet kereste fel. A szoba a kertből nyílt, észrevétlenül oda lehetett jutni.

Benyitott s meglepetve állott meg az ajtónál. Egy ifju hölgy ült az asztalnál s olvasott. Hullámos vörös haja szabadjára leeresztve; ez mutatta, hogy nem volt látogatásra elkészülve.

Ez volt Vörös Margit.

„Ökölesapás, a mit a sorstól kaptam... Kisasszony, én ide nem kérni jöttem, ez a találkozás reám nézve nem végződhetik másképpen, mint fölbontásával annak a viszonyoknak, a melynek reggel óta csak súlyát érzem. De lehet, volt menyasszonyom ezt az én második látogatásomat félreérti s nekem többé nem lesz alkalmam beszélni vele. Kisasszony, engemet éget az a gondolat, hogy ő úgy emlékezzék vissza reám, mint a kit ki kellett innen kergetni. Ön tudja és elhiszi nekem, hogy nincs az a kincs, melylyel engemet visszaacsábitani lehetne. S Ön barátnője ő neki. Kérem, mondja meg ezt neki, mentse meg az én emlékemet attól a szörnyű sorstól, hogy az a megvetésnek tárgyává válhasson előtte“.

A két gyáva.

A leány zavaradottan kelt fel az asztaltól.

„Boesásson meg e különös látogatásért — szölt Elemér — a mely Ön előtt veszedelmesen hasonlíthat a betöréshez. Ramboltné önagsága óhajtotta, hogy e helyen s ez órában megjelenjek“.

„Sejtelmem sem volt erről — szólott Margit — azonnal értesíteni fogom“.

S azzal az ajtó felé indult, de Elemér pillanatnyi habozás után egy lépést tett előre s visszatartóztatta.

„Maradjon még egy pillanatig... Ön tudomásával bir annak, hogy itt engem ma délelőtt nem fogadtak s most látja, hogy e visszautasítás után tolvaj módra ismét belopózkodtam. Nem tudom, miért mondom én ezt Önnek, nézze el, ha meggyengített az a súlyos

A leány a férfire vetette nagy zöldes szemét s különös, szomorú mosolylyal mondá:”

„Azt kívánja, hogy én Vilmával beszéljek erről a tárgyról? Jól van, tehát megteszem s elmondom neki, hogy Ön figyelmeztetés nélkül is tudta, mi a kötelessége...“

Elemér leleplezhetlen indulattal vágott közbe:

„És a kisasszony maga is egyszerűen a rideg kötelességek közé sorozza ezt a lemondást? És ha most én bezárom magam mögött a paradicsom ajtaját s kinyitom a markaimat: ime szedjete ki belőle mindent, mindent, a mi egy embert boldoggá tehet, mert fölbomlott minden szerződés, a mi csak jogokat biztosított a számomra; és ha megtámadnak, kifosztanak, szét-

szedik még a lelkemet is: hát mindezt leeresztett karokkal végigszenvedni rideg kötelességem? De hát miért?! Az igazságos Istenemre kérdelem: miért!?”

Margit száraz hangon felelt, melyet azonban megrezgetett a benne előmlött keserőség.

„Uram, én valamikor átéreztem azt, a mit most elmondott. Igaz. Ön egy egész világot eldobhat magától s önként kinyitott kezeiből mindent elszedhetnek, a mi drága volt előtte; de a legdrágább kincset senkisémmel szedheti el, az sérthetetlen marad: az Ön férfias önérzete. Én irigylem Önt...”

Mily szavak voltak ezek, egy mélyen lesujtathoz intézve abban a pillanatban, midőn az boldogságával leszámolt! És Elemér mégis érezte, hogy Margitnak joga volt ezen szavakat kimondania. Nem gondolt rá önző keserőségében, hogy annak beszél égési sebekről, a ki porrá égett.

Fölsóhajtott s megadólag mondá:

„Mennyivel erősebb lelkű Ön, mint én vagyok!”

„Én erős vagyok? Mert nem látja Ön könnyeimet, tehetetlen vergődéseimet, nem hallja panaszaimat, tehát erős vagyok. Mert nem feszíthetem ki mellemet s nem mondhatom: sors ide sujtsál, még nagyobb, a milyent csak tudsz, az én önérzetemet még sem tudja megsérteni semmiféle haragod, én állok felemelt fővel! Mert ninesenek erős karjaim, mint Önnek, hogy lesujtsam azokat, a kik beszennyezni iparkodnak lelkemet is. Hanem reszkető, gyöngye kezekkel titkon kell tisztogatnom e foltokat... Oh, én csakugyan erős vagyok...”

A leány szava elcsuklott. Elhallgatott, szinte megremegve az ijedségtől, hogy indulatai elragadták. Azután bucsura nyújtá a kezét s mosolyogni próbált. Az ajkak már nevettek, de szemeiben két nagy könnyesepp árulta el, hogy mi az ára ennek a mosolynak.

Kivülről lépések zaja hallatszott s még mielőtt Margit távozhatott volna, belépett Ramboltné, nyomon követve férjétől.

„Köszönöm, hogy eljött — szólt Elemérhez, egy fejbólintással üdvözölve — igen sajnálatos ügy tette szükségessé ezt az összejövetelet és teszi szükségessé a maga jelenlétét is, kisasszony; kérem maradjon...”

Az asszonyság megtörölte a szemeit és láthatólag kergetni igyekezett magától valamely titkos fájdalmat, a mely szívét összeszorulással fenyegette. Rambolt papa valamivel hátrább állott, mélyen lehorgasztott fővel. Elemér pedig mellén keresztbe fonott karokkal állott, szemben a bus társasággal.

„Fiam vagy uram — kezdte Ramboltné — érthető okból zavarban vagyok a megszólítással; a kisasszony szekrényében egy emléktárgy találtatott, a melyről kétségtelenné vált, hogy Öntől eredt. Reményem, hogy a kisasszony ezt a jelentőségteljes tényt nem fogja eltagadni s Öntől is várok annyi lovagiasságot, hogy ily viszonyok között nem szándékozik a tagadás terére lépni. A mi különben ezuttal hiábavaló igyekezett volna...”

„Miféle emléktárgyról van szó?” szakította félbe Elemér.

„Fiam, Ön azt maga is jól tudja, hogy egy rózsáról van szó”.

„Ugy van — szólt Rambolt papa — a legjelentősebb virágok egyikéről van szó”.

Elemér előtt ekkor tisztulni kezdett a láthatár. Felvillantak emlékezetében a Turesányitól hallottak s tisztában volt vele azonnal, hogy abból a talált virágból most ürügyet igyekeznek faragni az ő kiakolbóltására. Óh, egyszerre mennyire fölöttük érezte magát! Csendesen elmosolyodott s merően nézett a Ramboltné szeméi közé. Ez folytatta.

„Ön mosolyogva fogadja a felfedezésemet. Ezzel valószínűleg jelezni akarja, mennyire kétes értékű és csalóka az a feltevés, hogy az a virág Öntől eredt. Ah uram, az egy különös, vérrel festett virág és „valakinek” tudomása van arról, hogy ezt a műtétet Ön végelte rajta. Ez esalhatatlan jel”.

Elemér most már felnevetett. Tehát az a „valaki” a kinek legjobban kell ismernie ennek a rózsának a történetét, nem mondotta meg, hogy hisz ezt a virágot én kaptam tőle! E helyett kiszolgáltatta völegényét s barátjának olyan gyanunak, a melyről tudta, hogy méltatlan. S a szülők kapaszkodva a feltevés egy apró szalmaszálába, gyászba borult arezzal tesznek neki szemrehányást azért, mert a menyasszonya eldobott egy rózsát s azt egy árva leányka megtalálta. Ezen csakugyan kacagni kellett.

„Szeretném tisztázni a kérdést — folytatta Ramboltné — s e szerint azt hiszem, Ön be fogja ismerni, hogy a kisasszonynak egy vérevel áztatott rózsával kedveskedett...”

„... Igen, beismerem”.

Margit, ki eddig szóltanul szoritotta össze ajkait, hevesen közbeveté.

„Nem igaz, én találtam azt!”

Rambolt papa kenetteljes hangon kiáltott fel:

„És ő tagad! Szegény leányom, mily szomorú dolog magát így látnom”.

Ramboltné ismét elővette a zsebkendőjét.

„Nem kutatom az Önök között fennálló viszony belsőbb gyökereit s nem terhelem Önt szemrehányó szavakkal sem, melyek pedig oly közel állanak az én anyai szívemhez. Ön azt talán meg sem tudja érteni, hogy ez az esemény elegendő volt ahhoz, hogy megtörjön és reménytelenné tegyen valakit, a ki sohasem érdemelte meg ezt a sorsot. Nem kívánom — folytatta Ramboltné nekiérzékenyülve — hogy elkövetkezzék az ideje, mikor Ön banni fogja azt, hogy a mi kis körünkhöz vezető utakat elzárta maga előtt”.

Az asszonyság e magas szárnyalású beszéd közepette mind sűrűbben használta a zsebkendőjét, Rambolt papa pedig fájdalmas fejbólintgatással tette hozzá.

„Az atyját ért szerencsétlenség nem fordított el bennünket Öntől, s ime most az Ön kezei sujtják azokat, a kik kimélni akartak”. Aztán Margithoz fordult:

„Kisasszony, lekötelez, ha szobájába visszavonul”.

Elemér, ki méltatlankodásának s megvetésének ki-

fejzéseit már alig birta visszatartani, előrelépett s megfogta a leány kezét.

„Kérem kisasszony, maradjon. Most már én óhajtom, hogy tanuja maradjon annak, a mit én mondani fogok“.

„Uram — szolt Ramboltné, szemérmes tiltakozással fordítván el Elemértől fejét, a mint az Margit kezét kezében fogva tartá — édes uram, kiméljen viszonyuknak e külső jeleitől!“

Rambolt papa megpróbált kiegyenesedni s végtelen méltósággal tette hozzá :

„Igen uram, én megtiltom Önnek, hogy egy delnő irányában a tartozó tiszteletteljes kiméletet szem elől téveszsze s különösen emlékezetébe kívánnam vésni, hogy az én házam nem volt és nem lesz orgiák tanyája“.

Elemér izgatottságának tetőpontjára lépve, elvesztette minden önuralmát.

„Vén komédiás, te mondd ezt nekem, a ki már százszer visszaéltél volna egy oltalmadra bizott leány helyzetével, ha azt meg nem őrzi a védtelennek egyedüli csillaga: a női erény! Hozzád szavam sincsen és kívánd, hogy ez életben ne is legyen több!“

Rambolt papa szörnyűködve kapott előre a kezeivel és az ő fenséges modorával magyarázta a feleségének.

„Türöm a támadását, mint egy szent s én sajnálom legjobban, ha a féltékenység esztét venné ennek a fiatalembernek. Kisasszony, ha nélkülözni tudja egy küssé a gavallérját, kérem, távozzék innen!“

De Elemér még mindig fogva tartá a leány kezét. Időközben önuralmát visszanyerte s Ramboltné felé fordult.

„Asszonyom, ne komédiázzunk. Arra semmi szükség nincs. Önök keresik a módot, a melylyel tudhassanak rajtam olyformán, hogy én magamat véljem a hibásnak. Nekem már délelőtt szándékom volt megkönnyíteni a helyzetüket. Sajnálom, hogy nem értettek meg. Most idejövetelemnek egyedüli célja az volt, hogy felbontsak egy viszonyt, a mely ugy is áldatlanak indult. Ime itt a jeggyűrű. Keserűség nélkül adom azt vissza. A mit én érzek, az csupán a végtelen megkönnyülés. Köszönöm, hogy segítettek megnyitni előttem a kivezető utat!“

Azután a Margit szemei közé nézve, mondá :

„És most jérünk innen!“

A leány elsápadt. Kalapját vette s alája göngyölítette dus fürtökben leomló haját. Azzal szó nélkül a férfi karjába füzte a magáét.

(Folyt. köv.)

LEVELES-SZEKRÉNY.

A. K. urnónek, Kótelek. Köszönjük a küldeményt, felhasználjuk. — T. B. urnak, Fajs. Jól esik szives elismerése, Igenis megkaptuk. — B. V. L. urnak, Uj-Kécske.

A Vermorel-gép beszerzése tárgyában tessék a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez fordulni (Budapest, Alkotmány-utca 31). — B. I. urnak, Zenta. Az u. n. szószékparagrafus egyformán érvényes minden hitfelekezeti lelkészre. Ön tehát egészen helyesen vonta kétségbe azt az állítást. — P. F. urnak. Köszönettel vettük a szép költeményeket. Csak azt sajnáljuk, hogy a Bessenyei vers késve érkezett.

Fodor József urnak. A kettős lappéldány tévedésből jár önnek. Hát bizony az nem járja, hogy községükben épen a községháza előtt lévő fákon nem irtatja a községi előljáróság a hernyókat. Ezen csak ugy segíthetnek, hogy tegyenek az előljáróság ellen a főszolgabírónál panaszt. — Gábor Benedek urnak. Hazudni sem nem jó, sem nem szabad. Ha telepítvényért folyamodik, csak vallja be őszintén és igazolja hatóságilag, hogy mennyi vagyona van. A miniszterium is jobban szereti, ha a vagyonosabb egyént telepítheti, mert annál inkább van biztosítva, hogy a telepítvényen megmarad és rövid idő alatt nem fogja elkótyavetyélni. — Buk Ignác urnak. A buja buzát legjobb lesz meghengerezni, biz az nem fog szépen kinézni, de néhány nap mulva felkélés tapasztalt gazdák azt állítják, hogy kevésbé fog megdülni és a szeme jól ki fog fejlődni. Most már sarlózni nem szabad, mert levágná a kalászatokat is. — M. J. K. urnak. A telepek kiosztásánál mindig sorshuzással döntenek el, hogy kinek melyik telep jusson. A vételárt, ha van miből, egyszerre is ki lehet fizetni. Ha az egészet nem tudják egyszerre kifizetni, ugy legalább 500 frtot kell előre kifizetni, a többit pedig évi részletekben, a melyet azután a telepre telekkönyvileg betábláznak. — Jávoric Kálmán urnak. A műtrágya ára abban a cikkben azért volt 9 korona 32 fillérral számítva, mert a mult évben olcsóbb volt a szuperfoszfát, ma bizony drágább. Hogy mikor alkalmazzon műtrágyát, azt az határozza meg, hogy kifizeti-e magát? Ha nem fizeti ki magát, ne adjon műtrágyát, önnél az különben is fölösleges, mert nagyon olcsón tudna istállótrágyát is vásárolni, ez pedig mindenesetre jobb, mert a műtrágya csak pótlásra való.

Betűtalány.

Ollé József-től.

1.	2.	3.
Tisz á Tisz	M	E

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő május 27.

Lapunk 19. számában közölt kockakarejtvény megfejtése:

ÁDÁM
DARA
ÁROK
MAKK

Helyesen fejtették meg: Hempler Józsefné, Székely Róza, Aczél Károlyné, Farkas Anna, Witre Ninuska, Somogyi Juliska, Pribis Dánielné, Nikodem Vilma, Nagysólymosi Sz. Árpádné,

Botko Vince Lajos, ifj. Brunner András, Buk Ignác, Olló József, Kovács István, Bittner József, Faragó Károly, Fang Balázs, Osztrovác György, Nyitrai János, ifj. Szathmáry Sándor, Porkoláb József, Baumann Márton, Együd József, Szőke Sándor, Hraskó József, Bártfai Ferencz, Kovács Mihály, Vadas István, Bodnár Imre, Bodnár Nándor, Schopf Lőrincz, Tóth Károly, Faddi Johák, Kazda Venczel, Vitályos György, Rubovics István, Eperjessy Gizella.

A sorshuzásnál Osztrovác György ur neve (Monor) jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Ohnet György „Páris királya“ cz. regénykötetét küldöttük meg.

Budapesti placzi árak.

Budapest, május hó 20-án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) Buza 76-81 kg tiszaviléki 8.75 frttól 9.50 frtig, pestviléki 8.95 frttól 9.45 frtig, fehérmegyei 8.70 frttól 9.50 frtig, bácskai 8.60 frttól 8.95 frtig, bánási 8.50 frttól 9.15 frtig.

Rozs 70-72 kg. 6.40 frttól 7.20 frtig.

Árpa: takarmánynak 60-62 kg. 5.80 forinttól 6.30 frtig, étetni való 62-64 kg. 6.30 frttól 6.50 frtig, sörfőzdei 64-66 kg 6.80 frttól 7.20 frtig.

Zab 39-41 kg. 5.75 frttól 6.20 frtig.

Tengeri 78-82 kg. 4.30 frttól 4.55 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	15.00	14.50	14.60	13.50	12.90	12.20	11.40	9.80	5.40

Buzakorpa, finom 4.50-4.60, durva 4.70-4.50 frtsákkal együtt

Egyéb magvak: mák 30-32 frt; bab fehér nagyszemű 6.50-6.80 frt, apró 7-7.20 frt, tarka 6-6.40 frt, lenese 12-18 frt. borsó héjas 12.00-16.00 forint, köles 4.00-4.10 frt, kendermag 11.50-12.00 frt, repeze 11.25-11.75 frt. lóhere 42-52 frt mm.-ként.

Takarmányvásár. Réti széna 2.20-3.30 frt, muhar 3.10-3.50 forint, zsupszalma 1.60-1.90 frt, alomszalma 1.20-1.50 frt.

Marhavásár fizetnek páronként: elsőrendű jármos ökörér 317-355 frtig; középminőségűért 275-295 frtig; gyenge minőségűért 210-240 frtig; hizott magyar és tarka ökör jobb minőségű. mm.-ként élőszulyban 29-32 frtig, hizott magyar és tarka ökör középminőségű 24-29 frtig. Fejős tehén, magyarfajt 20-31 forintig, tarka 24-28 frtig mmként. Élő borju 1 kgr. élőszulyért fizetnek minőség szerint 32-44 krt. Vágott borju 1 kgr. hussulyért fizetnek 54-58 kr.

Juhvásár: hizalt ürü páronként 18.00-21.00 frt, feljavított juh 20-21 frt, kiverő juh 16.00-18.00 frt, kecske 13-15 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élőszulyban 4% és 45 kgr. levonás az életre. Elsőrendű 300-380 kgr. nehéz sertésért 50-51 frt., vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóg 49-50 frt. — Szalonna 58-62.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 1.20-1.60, csirke 0.60-1.20 kappan 2.60-3.00 frtig, pulyka 4.20-6.30 frtig.

Tojás. 1 láda 26.00-27.00 frtig, meszes 00-00 frtig, teatojás 100 drb 2.00-2.20.

Tejtermékek. Teavaj 2 frt, főzővaj 80 kr., túró 12 lkr. kgr.-kint.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés frt 2.00-4.00, 1 mmázsa 1.60-3.00, Petrezselyem 100 kötés 2.00-4.00, 1 mmázsa 1.60-4.00, zeller 100 drb 1.20-2.80, karalábé 1.20-1.50, vöröshagyma 100 köt. 0.00-0.00, 1 mmázsa 3.50-6.00, foghagyma 100 köt. 0.00-0.00, 1 mmázsa 24-28, vörösrépa 100 drb 1.20-1.80, fehérrépa, fejeskáposzta 6-12.00, kelkáposzta 100 darab 1.00-2.00, vörös káposzta 6.00-12.00, fejessaláta 1.20-2.00, kötött saláta 0.00-0.00, burgonya, rózsa, 1 mmázsa 1.60-2.00, sárga 1.80-2.40.

Magyar élelmiszerszállító

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 427

BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 20. sz.

Sertésbizományi üzlet

Sürgönczim: Consum, Budapest. Telefon 25-02.

Sovány és hizott sertések vételét és eladását legelőnyösebb feltételek mellett közvetíti.

Elvállalja Kőbányai szállásain a sovány sertések kihizlását és gondozását.

Közelebb értesítéseket a társaság igazgatósága ad.

Kossuth-Emlék.

Kossuth Lajos élete folyása. 18 szép képpel. Szerkesztette: CLAIR VILMOS. Megrendelhető a „Független Ujság“ kiadóhivatalánál:

fűzött péld. 20 kr., kötött péld. 30 kr.

bérmentes küldéssel együtt.

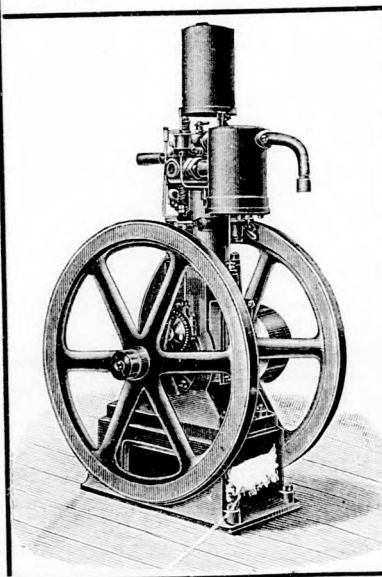
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

B U D A P E S T E N .

Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 469.

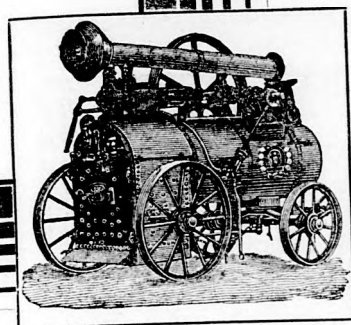

petroleum és benzin
lokomobiljaink
(Bánki és Csonka szab.
rendszere.)

**adómentes ásványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.**

Hatósági engedély
nélkül
bárhol felállítható.
nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetű,
gépezésre nincs
szükség.

Árjegyzéket kívánatra küldünk.

FEHÉR MIKLÓS

gépgyára

Budapest, IX., Üllői-út 23/a szám.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült **gőzcséplő garnitúrákat**, „Compound“ **lokomobilokat** stb., raktáron tart mindennemű **gazdasági gépet**, **földművelési eszközöket**, **jól kijavított lokomobilokat** és **cséplőgépeket** különböző gyártmány és nagyságban, ajánlja jól felszerelt gépműhelyét gépek javítására és malomszerelvények gyártására.

☛ **Csereüzletek lokomobilok és cséplőgépekre köttetnek.** ☛

Benzin- és petroleum-lokomobilok cséplési czelokra.
Szőlő-permetezők és szénkéneg feeskendők.

„Millennium“ arató- és fűkaszálógépek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tessék figyelni!

☛ Hazánkban a kaszakereskedők nagy mérvben üzik a szédelgést és az üzérkedést. És miután a „Szent-Antal“ jegyű kaszámmal, melynek híre bejárta az egész országot, egy kissé a szédelgőknek a körmükre koppantottam, azt mindenféle furfanggal utánozzák és el akarják hitetni, hogy ócska portékájuk valódi „Szent-Antal“ kasza, ezzel szemben kijelentem, hogy Magyarországon sem ügynököt, sem utazót nem tartok és a valódi „Szent-Antal“ kasza csak nálam kapható. ☛

A tisztelt gazdaközönségnek egy nélkülözhetetlen és legtöbbet használt szerszáma a kasza, a jó kasza egy kincs; a rossz kasza egy olyan nyög, mely nem érdemi meg, hogy kézbe vétessék. Mindenki meg van arról győződve és mégis vakon hisz a czifra nevekkel felavatott kaszában és magukat égis magasztaló elárusítóknak. Az egyedüli kasza, mely eddig minden tulajdonosát várákozásán felül kielégítette,

☛ **a „Szent-Antal“ ezüst aczél kasza.** ☛

Ezen kasza elismerésének egy nagyobb részét szívós, sem nagyon kemény, sem lágy és csodálatra méltó könnyűségének köszönheti.

Különösen azért felel meg a nép kívánságának, mert a „Szent-Antal“ kaszának erős nyaka, igen vékony pengéje van és egy rendes kaszas ember kezéhez van igazítva: nem kell kovácskézre adni a nyakat hajlítani, mert ez által a kasza hátulja rendszeren lágyul.

Sok gazda a hibás kalapálás által a legjobb kaszát is elrontja, ez a „Szent-Antal“ kaszánál nem jöhet elő, mert ez már ki van kalapálva és kipróbálva lesz a gazdaközönségnek átadva.

A „Szent-Antal“ kaszával csupán egyszeri kalapálással több napon át lehet dolgozni és egyetlen kaszakő fenéssel 120—150 lépésnyire lehet akár a legkeményebb és legsűrűbb hegyi fűben is kaszálni.

Minden darabért jótállást vállalok és meg nem felelőt kieserélem. A „Szent-Antal“ kasza árai:

70	75	80	85	90	95	100	cm. hosszu.
90 kr.	95 kr.	1.— frt	1.10 frt	1.20 frt	1.25 frt	1.30 frt.	

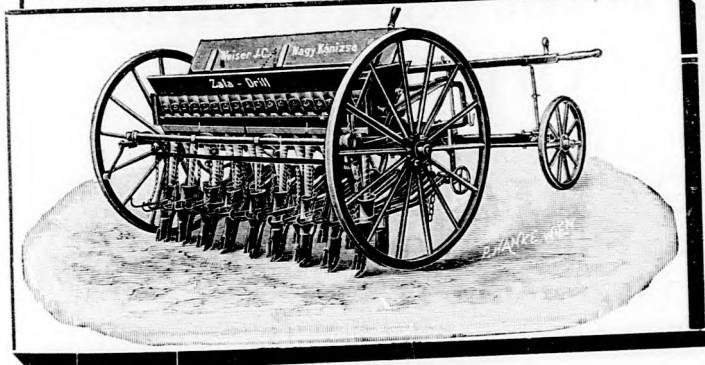
Amergaui kaszakő a legmegfelelőbb. Ára 25 kr., 10 drb 2 frt. — Ezüst aczél kalapáló készülék, álló és kalapács párban ára 85 kr. — „Szent-Antal“ aczél-sarlók darabonként 35 kr., 10 drb 3 frt. 5 darab kasza rendelésnél a postaköltséget a kaszagyár fizeti, 10 darab rendelésnél egy darab ingyen.

Megrendelhető: **SOHR JÓZSEF** úrnál, **Somogy-Szill.**

A „Szent-Antal“ kasza csak akkor valódi, ha a fokán ismert védjegyem és a tábláján nagy olvasható betűkkel ezen fölirat van: **„Sohr Szent-Antal aczél kaszája.“**

☛ **Képes árjegyzéket ingyen küldök, mindenki kérjen egy levelezőlapon.** ☛

WEISER J. C. gazdasági gépgyár és vasöntőde
NAGY-KANIZSÁN.

Magyarország legjobb sorvetőgépe a

ZALA-DRILL.

KITÜNTETVE: 1897. Kishéri nemzetközi vetőgépversenyen, első díj: *állami arany érem*. Lévai nemzetközi vetőgépversenyen, első díj nagy üzemre: *arany érem*. 1898. Marosvásárhelyi kiállításon: *első arany díj*. Hódmezővásárhelyi vetőgépversenyen: első díj: *arany érem*.

Ajánlja továbbá: Perfecta, merítő korongos sorvetőgépeit, egyetemes egyes és kétvasu aczélekeit, az egyetemes ekékhez alkalmazható összes szerelvényeket, összes talajmivelő eszközöket, szénagyűjtőket, darálókat, járgányokat, rostákat és egyéb gazdasági gépeket.

A legújabb amerikai „Planet jr“ rendszerű kézi kapáló és töltőgéte ára 10 frt.

☛ **Árjegyzék ingyen és bérmentve.** ☛

1898. évi forgalom: 26,239 bál.
Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukeziókra

melyek ezidei első sorozata június hó 28., 30. és július 4.,
 5. és 6-án tartatik meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Buda-
 pest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények
 a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben,
 valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással
 szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNY-
 TÁRSASÁG

ezelőtt **PFANHAUSER & Co.**
ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLŐZŐ-GÉPEK)

MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.

* **BUDAPEST** *
 VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 45.
 (ROYAL SZÁLLODA)

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

A legfontosabb vé-
 dekező eszközök a szőlő-
 pusztítás megakadályo-
 zására a

V. Vermorel villefranche-i

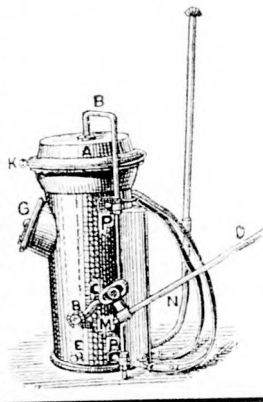
világhírű ezég gyártmá-
 nyai, melyek **kizáróla-
 gos** képviselői vagyunk
 Magyarországra.

AUSSIGI

Ia **RÉZGÁLICZ**

jegecsekben, vegytiszta
 a peronospora elleni vé-
 dekezésre, általunk száll-
 litva és igazolványunk-
 kal ellátott küldeménye-
 ket a **M. Á. V.** körül-
 belül **40%** díjkedvez-
 ménnyel szállítják.

Szuperfoszfát,

kainit, chilisalétrom, kénsavas-káli, kénsavas-ammoniak,
szőlőtrágya-compositio

és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben ajánl a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, VI. VÁCZI-KÖRÚT 21.

Részletes utasítások kívánatra ingyen és bérmentve.